

**UCHWAŁA NR XV/109/2025
RADY MIEJSKIEJ ŚMIGŁA**

z dnia 30 stycznia 2025 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, poz. 1572, poz. 1907, poz. 1940), art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się Program Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2025-2027, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Śmigła.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PROGRAM WSPIERANIA RODZIN Z GMINY ŚMIGIEL NA LATA 2025-2027

I. Wprowadzenie

Rodzina jest naturalnym środowiskiem rozwoju i źródłem bezpieczeństwa jej członków. Rodzina jest ważna przede wszystkim dla dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych. Dla dobra wszystkich członków rodziny, a także dla dobra społeczności lokalnej, uzasadnione jest systemowe wspieranie rodzin przeżywających trudności i borykających się z dysfunkcjami. Każde dziecko do prawidłowego rozwoju potrzebuje rodziny, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Z punktu widzenia potrzeb dziecka naturalna rodzina jest podstawowym środowiskiem zapewnienia bezpieczeństwa emocjonalnego, jest naturalnym środowiskiem wychowawczym. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Naturalna rodzina jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka a jej prawidłowe funkcjonowanie daje podstawy prawidłowego rozwoju.

Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz odpowiednich działań. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia czy niepełnosprawności. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd też, założeniem niniejszego Programu jest wsparcie rodziny naturalnej już na etapie, kiedy pojawiają się problemy.

Program zakłada pomoc rodzinom poprzez przydzielenie asystenta rodziny, specjalistyczne poradnictwo, organizację czasu wolnego dzieciom z rodzin przeżywających trudności, pracę socjalną oraz udzielanie świadczeń socjalnych, a także finansowanie kosztów opieki zastępczej i instytucjonalnej. Program podkreśla potrzebę współpracy służb zaangażowanych w działania na rzecz rodziny oraz podnoszenie umiejętności i kwalifikacji specjalistów.

Niniejszy Program Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2025-2027 stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest spójny ze Strategią Polityki Społecznej Gminy Śmigiel do roku 2025.

1. Podstawą działań ujętych w programie są w szczególności regulacje obowiązujących ustaw:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49);
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r., poz. 1283 z późn.

2. zm.);

2. Podstawa prawna działań:

Obowiązek opracowania i realizacji Programu wynika z artykułu 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

II. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej

Diagnoza lokalna dotyczy funkcjonowania rodzin zamieszkujących w Gminie Śmigiel w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane z Urzędu Miejskiego Śmigła, Powiatowego Urzędu Pracy w Kościanie oraz z danych będących w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu.

Punktem wyjścia do określenia zadań Programu Wspierania Rodzin jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu.

Dla potrzeb Programu opracowano kartę diagnostyczną, w której zawarto informacje podane w tabeli Nr 1.

Tabela nr 1.

Wyszczególnienie	ROK 2023	ROK 2024
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	336	321
w tym rodziny z dziećmi	89	86
Liczba rodzin korzystających z zasiłku rodzinnego (w miesiącu grudniu)	267	199
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	58	59
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego (w miesiącu grudniu)	172	178
Liczba dzieci zamieszkujących w Gminie Śmigiel 0 - 17 lat na koniec roku	Brak danych	3.550
Liczba osób bezrobotnych, mieszkańców Gminy Śmigiel – zarejestrowanych w Urzędzie Pracy	190	197

Z informacji podanych przez Urząd Miejski Śmigła wynika, że na dzień 31 grudnia 2024 r. Gmina Śmigiel liczyła 17.092 mieszkańców.

Przyczyny udzielenia świadczeń z pomocy społecznej obrazuje Tabela nr 2.

Tabela nr 2.

Występujący problem	Liczba środowisk	
	ROK 2023	ROK 2024
Ubóstwo	144	120
Bezrobocie	58	48
Długotrwała lub ciężka choroba	143	135
Niepełnosprawność	115	115
Bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych	18	16
Alkoholizm/ problem alkoholowy	24	28
Potrzeba ochrony macierzyństwa	39	42
Przemoc w rodzinie	4	4

Wśród osób ubiegających się o wsparcie w ramach pomocy społecznej długotrwała choroba stanowi główny powód ubiegania się o świadczenia z pomocy społecznej, następnie ubóstwo oraz niepełnosprawność. W 2024 r. wśród 321 rodzin korzystających z pomocy społecznej, problem długotrwałej choroby oraz niepełnosprawności dotyczył 175 rodzin tj. około 55% środowisk, inne powody deficytów to m.in. niskie dochody – w około 37% środowisk, ponadto powodem udzielania pomocy w około 13% rodzin było wychowywanie małych dzieci lub ochrona kobiet w ciąży.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Śmiglu wynika, że w latach 2023 – 2024 umieszczono łącznie 6 dzieci poza rodziną biologiczną. Obecnie w pieczy zastępczej umieszczone są 23 dzieci.

W latach 2023 oraz 2024 zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny.

Tabela nr 3.

Występujący problem	Liczba	
	ROK 2023	ROK 2024

Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	4
Liczba dzieci przebywających poza rodziną biologiczną – stan na koniec roku	19	23
Liczba dzieci, którym zapewniono bezpieczeństwo w trybie interwencyjnym	0	2
Liczba rodzin objętych pomocą Asystentów Rodziny	23	18
w tym na polecenie sądu rodzinnego	11	9
Liczba dzieci w rodzinach objętych pomocą Asystenta Rodziny	59	57
Liczba rodzin, w których w danym roku podjęto usługi Asystencji Rodzinnej	8	3
Liczba rodzin, z którymi zakończono współpracę w danym roku	8	5
Średnio okres pracy z rodziną – w miesiącach	31	38

W roku 2023 wszczęto i uznano za zasadne prowadzenie pracy w ramach procedury Niebieskie Karty w 42 środowiskach, spośród tych rodzin w 27 były dzieci do ukończenia 17 roku życia.

Dodatkowo kontynuowano pracę w 14 środowiskach z lat 2019-20, z czego w 4 w składzie rodziny były dzieci.

Łącznie w 2023 r. prowadzono postępowania w 56 środowiskach w tym w 31z dziećmi.

W 2024 wszczęto i uznano za zasadne prowadzenie pracy w ramach procedury Niebieskie Karty w 45 środowiskach, spośród tych rodzin w 20 były dzieci do ukończenia 17 roku życia.

Dodatkowo kontynuowano pracę w 23 środowiskach z lat ubiegłych, z czego w 9 w składzie rodziny były dzieci.

Łącznie 2024 r. prowadzono postępowania w 68 środowiskach w tym w 29. z dziećmi.

Gmina Śmigiel zapewnia bezpłatne poradnictwo specjalistyczne – psychologiczne, pedagogiczne, prawne oraz terapeuty uzależnień.

Pedagog oraz psycholog przyjmują jeden raz w tygodniu, prawnik jeden raz w miesiącu. Poradnictwo to jest realizowane w Gminnym Punkcie Wsparcia Rodziny w Śmiglu. Dodatkowo bezpłatne poradnictwo prawne w ramach programu rządowego organizuje Powiat kościański – dwa dni w tygodniu.

Jeden raz w miesiącu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych finansuje terapeutę uzależnień, który przyjmuje w Centrum Kultury w Śmiglu oraz dwa razy w miesiącu psychologa, który wspiera pracowników socjalnych.

GKRPA w Śmiglu zapewnia pomoc środowiskową dla dzieci w świetlicach opiekuńczo - wychowawczych o charakterze podwórkowym. W miesiącu grudniu 2023 r. opieką objęto 126 dzieci, w grudniu 2024 r. 150. W Gminie w latach 2023 i 2024 funkcjonowało 6 świetlic w Bronikowie, Czaczu, Śmiglu, Sławiu, Żegrówku i Machcinie.

W latach 2023 i 2024 Ośrodek przygotował zajęcia dla rodziców w celu kształtowania i podnoszenia kompetencji wychowawczych, w ramach cyklu zrealizowano 10 spotkań po ok. 2-2,5 godzin.

W roku 2023 w warsztatach uczestniczyło 9 osób, w 2024 w dwóch cyklach – łącznie w warsztatach uczestniczyło 22 osoby.

Na terenie Gminy Śmigiel funkcjonuje jeden żłobek, dla dzieci w wieku do 3 lat, prowadzony przez Spółdzielnię Socjalną „Śmigielanka”, dla 30 dzieci. Spółdzielnia prowadzi także klub dziecięcy, w którym może zapewnić opiekę dla 30 dzieci. Spółdzielnia socjalna otrzymuje dofinansowanie Gminy Śmigiel do pobytu każdego dziecka w żłobku.

Dzieciom w wieku przedszkolnym opiekę zapewniają przedszkola prowadzone przez Gminę Śmigiel – dwa samodzielne w Czaczu i Śmiglu oraz kolejne dwa prowadzone przy szkołach w Bronikowie i Starej Przysiece Drugiej. Dodatkowo w Starym Bojanowie funkcjonuje przedszkole publiczne prowadzone przez podmiot

zewewnętrzny. W grudniu 2023 roku przedszkola zapewniały opiekę i edukację 748 dzieciom, w grudniu 2024 było to 716 dzieci.

III. Czas realizacji programu

Program Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel został opracowany na lata 2025-2027.

IV. Odbiorcy programu

Odbiorcami Programu są:

- 1) Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- 2) Dzieci i młodzież, którym rodzina nie zapewnia należytej opieki;
- 3) Przedstawiciele instytucji oraz służb pracujących na rzecz dzieci i rodzin.

V. Cele główne i szczegółowe

Cel główny programu:

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Śmigiel w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych.

Cele szczegółowe to:

- 1) podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny, wspieranie rodzin w zapewnieniu podstawowych potrzeb bytowych,
- 2) wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo w celu przywrócenia prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie,
- 3) w rodzinach z deficytami w zakresie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych podejmowanie działań w celu pozostawienia dzieci i młodzieży w środowisku rodzinnym,
- 4) zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności koniecznych usług i wsparcia socjalnego,
- 5) podejmowanie działań koordynujących wobec podmiotów zajmujących się rodzinami dysfunkcyjnymi,
- 6) doskonalenie kadry zaangażowanej do pracy na rzecz rodziny,
- 7) współpraca z instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi na rzecz dziecka i rodziny,
- 8) wsparcie w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców,
- 9) pomoc rodzinom w organizowaniu dzieciom czasu wolnego,
- 10) podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

VI. Przewidywane efekty realizacji Programu

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dzieci i rodzin, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie dysfunkcji, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia.

VII. Realizator programu:

Koordynatorem programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, który podejmuje współpracę z:

· placówkami oświatowymi z terenu Gminy Śmigiel oraz innymi placówkami, do których uczęszczają dzieci z Gminy Śmigiel,

· Urzędem Miejskim Śmigla,

· Policją,

· Zespołem Interdyscyplinarnym w gminie Śmigiel, ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

· Gminną Komisją ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śmiglu,

· Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościanie,

- Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Kościanie,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kościanie,
- placówkami ochrony zdrowia,
- Kuratorami Sądowymi,
- Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Kościanie.

VIII. Zadania w zakresie wspierania rodziny:

Lp.	Nazwa zadania	Partnerzy w realizacji zadania
1.	Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy asystentów rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Sąd Rejonowy w Kościanie
2.	Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego – psycholog, prawnik, asystent rodziny, terapeuta uzależnień	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śmiglu
3.	Włączanie rodzin zagrożonych izolacją społeczną do korzystania z oferty usług społecznych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu Centrum Kultury w Śmiglu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
4.	Prowadzenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych, wymiana informacji o potrzebach dzieci i rodzin	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Śmiglu
5.	Podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczo-opiekuńczych rodziców oraz opiekunów	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu szkoły i przedszkola
6.	Podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu
7.	Finansowanie kosztów pomocy rodzin wspierających	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu
8.	Współfinansowanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo - terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu
9.	Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawienia potrzeb związanych z realizacją zadań dla Rady Gminy	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu
10.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu, Policja, Zespół Interdyscyplinarny, Pedagogzy Szkolni

Dla realizacji zadań zakłada się następujące działania:

Pomoc i wsparcie Asystenta Rodziny. Wsparcie Interdyscyplinarne.

W pracy z rodziną ważna jest profilaktyka. Zakłada się zatem kluczową rolę asystenta rodziny, który realizować będzie niżej wymienione zadania:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;

- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny właściwym podmiotom;
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Asystent rodziny powinien mieć zapewniony dostęp do szkoleń i kursów niezbędnych w jego codziennej pracy. Ponadto należy zadbać aby liczba rodzin z którymi współpracuje umożliwiała skuteczne realizowanie celów rodziny.

Poradnictwo specjalistyczne

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, prawnego, pedagogicznego), treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenie, prowadzone w szczególności przez asystenta rodziny. W szczególności należy zapewnić rodzinom możliwość systematycznej pomocy psychologicznej.

Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powyższe poradnictwo specjalistyczne będzie prowadzone w Gminnym Punkcie Wsparcia Rodziny.

W sytuacji, kiedy w rodzinie występują problemy alkoholowe w ramach współpracy służb członkowie rodziny powinni mieć możliwość konsultacji a także terapii prowadzonej przez terapeutę uzależnień, który w oparciu o Gminny Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przyjmuje osoby w punkcie konsultacyjno-informacyjnym.

Pomoc w formie rodzin wspierających

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo oraz szkolenie.

Organizacja czasu wolnego dzieciom

W oparciu o współpracę służb, zakłada się udział dzieci z rodzin przeżywających trudności w realizacji funkcji rodzicielskich, w zajęciach świetlic opiekuńczo-wychowawczych, prowadzonych w ramach Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Zadaniem świetlic jest organizacja czasu wolnego dzieciom, zapewnienie podwieczorku, budowanie prawidłowych wzorców zachowania w relacjach z rówieśnikami i dorosłymi. Ponadto dzieci pod opieką wykwalifikowanych opiekunów mają możliwość nadrobienia deficytów edukacyjnych. W Gminie funkcjonuje sześć świetlic – w Bronikowie, Machcinie, Śmiglu, Sławiu, Czachu i Żegrówku.

Dodatkowo Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu przewiduje kontynuację zajęć w ramach Wielkopolskiego Klubu Rodzinnego w Śmiglu – cykl spotkań kreatywnych dla dzieci i młodzieży.

W ramach Klubu przygotowywane są także inicjatywy młodzieżowe skierowane do rodzin z małymi dziećmi. Są to wydarzenia których celem jest zabawa i integracja rodzin. Wydarzenia będą organizowane w sześciu wsiach.

Istotnym działaniem, wspierającym rodziców wychowujących małe dzieci są Kluby Maluszka, prowadzone przez Bibliotekę Publiczną w Śmiglu dla dzieci w wieku do roku do lat 3. Zajęcia odbywają się w czterech grupach – w Czachu, Starym Bojanowie oraz w dwóch w Śmiglu. Są to spotkania cykliczne, realizowane co dwa tygodnie, prowadzone przez pracowników Centrum Kultury w Śmiglu.

Praca socjalna i świadczenia socjalne i usługi społeczne.

W ramach realizacji programu pracownicy socjalni będą zobowiązani do opracowywania i realizacji szczegółowych planów pracy socjalnej oraz ustalenia niezbędnych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w rodzinach w których występuje zagrożenie ograniczenia władzy rodzicielskiej. Ponadto zakłada się szczególny nacisk na potrzebę pracy socjalnej w rodzinach biologicznych w celu powrotu dzieci pod opiekę rodziców.

W ramach Wielkopolskiego Klubu Rodzinnego w Śmiglu planuje się przygotowanie zajęć edukacyjnych dla rodziców o charakterze warsztatowym. Zajęcia będą obejmowały cykl 10 spotkań po 2 godziny każde. W pierwszej kolejności rekrutowane będą osoby kierowane przez pracowników socjalnych.

Dodatkowo zorganizowane zostaną wykłady otwarte na tematy związane z wychowywaniem dzieci.

Wykłady i warsztaty prowadzone będą przez psychologa.

Współdziałanie służb działających zaangażowanych w pomoc rodzinie

W celu identyfikacji aktualnych potrzeb w zakresie budowania spójnego systemu wspierania rodziny przewiduje się organizowanie spotkań roboczych przedstawicieli służb działających na rzecz rodzin, w szczególności Policji, oświaty, pomocy społecznej i kuratorskiej służby sądowej. Zakłada się zorganizowanie corocznie jednego spotkania interdyscyplinarnego w celu wymiany informacji o doświadczeniach, realizowanych zadaniach oraz zidentyfikowanych potrzebach.

Ponadto w niektórych sytuacjach praca asystenta rodziny będzie polegała na inicjowaniu i rekomendowaniu zadań zespołowych w skład których wchodzić będą m.in. asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca asystenta rodziny lub zespołu powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów środowiska rodzinnego, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

IX. Źródła finansowania programu:

1. Środki własne Gminy Śmigiel,
2. Dotacje z budżetu państwa,
3. Środki pozabudżetowe.

X. Monitoring i ewaluacja

Prowadzenie ewaluacji i monitoringu realizacji Programu polega na bieżącym analizowaniu oraz corocznym porównywaniu wartości określonych w części II Programu - w Diagnostyce. Ewaluacja ma na celu uzyskanie informacji czy kontynuować konkretne działania, czy je zintensyfikować, czy też zmodyfikować.

Sprawozdanie z realizacji programu będzie częścią sprawozdania z działalności Ośrodka, sporządzonego przez OPS w Śmiglu w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku. W przypadku modyfikacji Programu założenia metodologii ewaluacji i monitoringu będą odpowiednio dostosowywane.

Uzasadnienie do uchwały Nr XV/109/2025

Rady Miejskiej Śmigła

z dnia 30 stycznia 2025 r.

Ustawa z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zobowiązuje gminy do opracowania i realizacji gminnych programów wspierania rodziny. Zgodnie z ustawą programy opracowuje się na okresy trzyletnie.

Rodzina jest instytucją ogólnoludzką, spotykaną we wszystkich epokach i kulturach, stanowi najmniejszą, a jednocześnie najważniejszą i podstawową komórkę każdego społeczeństwa. Jest podstawowym środowiskiem życia i wychowania kolejnych pokoleń. Rodzina jest znaczącym środowiskiem wychowawczym, ma fundamentalne znaczenie dla prawidłowego rozwoju jednostki a pośrednio społeczeństwa.

Nie ulega wątpliwości, że w interesie samorządów i społeczności lokalnych jest budowanie oparcia dla rodzin i kreowanie warunków do optymalnego rozwoju dziecka oraz zaspokojenia jego potrzeb emocjonalnych, rozwojowych i bytowych.

Założeniem Programu Wspierania Rodzin z Gminy Śmigiel na lata 2025-2027 jest praca z rodziną przeżywającą trudności w ramach spójnego systemu, ze szczególnym uwzględnieniem roli asystenta rodziny, specjalistycznego poradnictwa, pracy socjalnej. Program zakłada udzielanie świadczeń socjalnych, organizację czasu wolnego dzieciom, a także finansowanie kosztów opieki zastępczej i instytucjonalnej. Ponadto podkreśla się potrzebę współpracy służb zaangażowanych w działania na rzecz rodziny oraz podnoszenie umiejętności i kwalifikacji specjalistów.

Program został przygotowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Śmiglu.